

Plan van Aanpak GALA

September 2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3		
Aanleiding integraal plan van aanpak	3		
Verhouding GALA en andere akkoorden	5		
Integraal plan van aanpak	5		
Betrekken inwoners	6		
H1. Van huidige naar gewenste situatie	6		
Gezondheidscijfers van onze inwoners	7		
Huidig preventie- en gezondheidsbeleid	7		
De gewenste situatie	10		
Het gewenste toekomstbeeld	10		
Uitgangspunten integraal plan van aanpak	10		
Ambities integraal plan van aanpak	11		
H2. Doelen en aanpak 2024 t/m 2026	11		
Indeling thema's	13		
Versterken sociale basis	14		
Terugdringen gezondheidsachterstanden	17		
Leefomgeving	21		
Leefstijl en preventie	24		
Veerkracht	35		
H3. Integraliteit tussen de thema's	39		
H4. Samenwerking	40		
Samenwerking binnen de Bommelerwaard	40		
		Samenwerking met partners	40
		Samenwerking in de regio	40
		Samenwerking binnen de gemeente	40
		Samenwerking met inwoners	41
		H5. Monitoring & Evaluatie	42
		Bijlage 1: integraliteit tussen thema's en doelen	43
		Bijlage 2: Sportakkoord	

Inleiding (1 van 3)

Aanleiding Integraal Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een landelijk akkoord waarin de rijksoverheid, gemeenten en zorgverzekeraars afspraken hebben gemaakt over hoe het preventief gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd. Sportakkoord II is een vervolg op het huidige Sportakkoord, waarin lokale samenwerking een centraal thema is. Aan het GALA en het Sportakkoord II is een brede SPUK verbonden, gericht op het ontwikkelen van een samenhangende lokale aanpak op het gebied van gezondheid, sport en bewegen én sociale basis. Het doel van het GALA is om te komen tot een gezonde generatie in 2040. Dat wil zeggen dat er sprake is van weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Het GALA vraagt bij uitstek om een integrale aanpak. Vaak gaat het bij gezondheidsproblemen namelijk om een optelsom van factoren die een rol spelen bij een goede gezondheid, zoals hieronder grafisch weergegeven.

Gemeente Maasdriel omarmt de ambities vanuit het GALA volledig. In de gemeente Maasdriel gebeurt namelijk al veel om de gezondheid en vitaliteit van al haar inwoners te beschermen en te bevorderen. De meeste GALA thema's zijn voor de gemeente Maasdriel dan ook niet nieuw. Samen met maatschappelijke organisaties waar de gemeente Maasdriel al mee samenwerkt zetten we in op het bevorderen van de gezondheid van alle inwoners. Dit doet de gemeente Maasdriel onder andere al door het uitvoeren van de Beleidsnota Samenleven 2021-2025. Dit is een allesomvattend plan voor het hele sociaal domein waaronder diverse uitvoeringsplannen worden opgesteld.

Brede SPUK

De Brede SPUK-regeling (Specifieke Uitkering) is voor alle gemeenten in werking gesteld om uitvoering te geven aan het GALA. De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De regeling loopt vanaf 2023 tot en met 2026. In deze SPUK wordt de financiering voor 15 onderdelen op de thema's sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en het versterken van de sociale basis gebundeld in één (nieuwe) uitkering. De regeling bestaat uit drie inhoudelijke hoofdthema's. Daarbinnen vallen verschillende onderdelen met elk een vast beschikbaar budget per gemeente.

Bron: Pharos, Jacqueline Hofstra

De thema's van het GALA zijn als volgt:

1. Sport, bewegen en cultuur

- Lokaal Sportakkoord
- Brede Regeling Combinatiefunctie

2. Gezondheid en Sociale basis

- Terugdringen Gezondheidsachterstanden
- Kansrijke Start (ketenaanpak)
- Mentale Gezondheid
- Aanpak overgewicht en obesitas (2x ketenaanpak)
- Valpreventie (ketenaanpak)
- Leefomgeving
- Opgroeien in een Kansrijke Omgeving & Vroegsignalering Alcoholproblematiek
- Versterken sociale basis
- Mantelzorg

- Eén tegen Eenzaamheid
- Welzijn op recept (ketenaanpak)

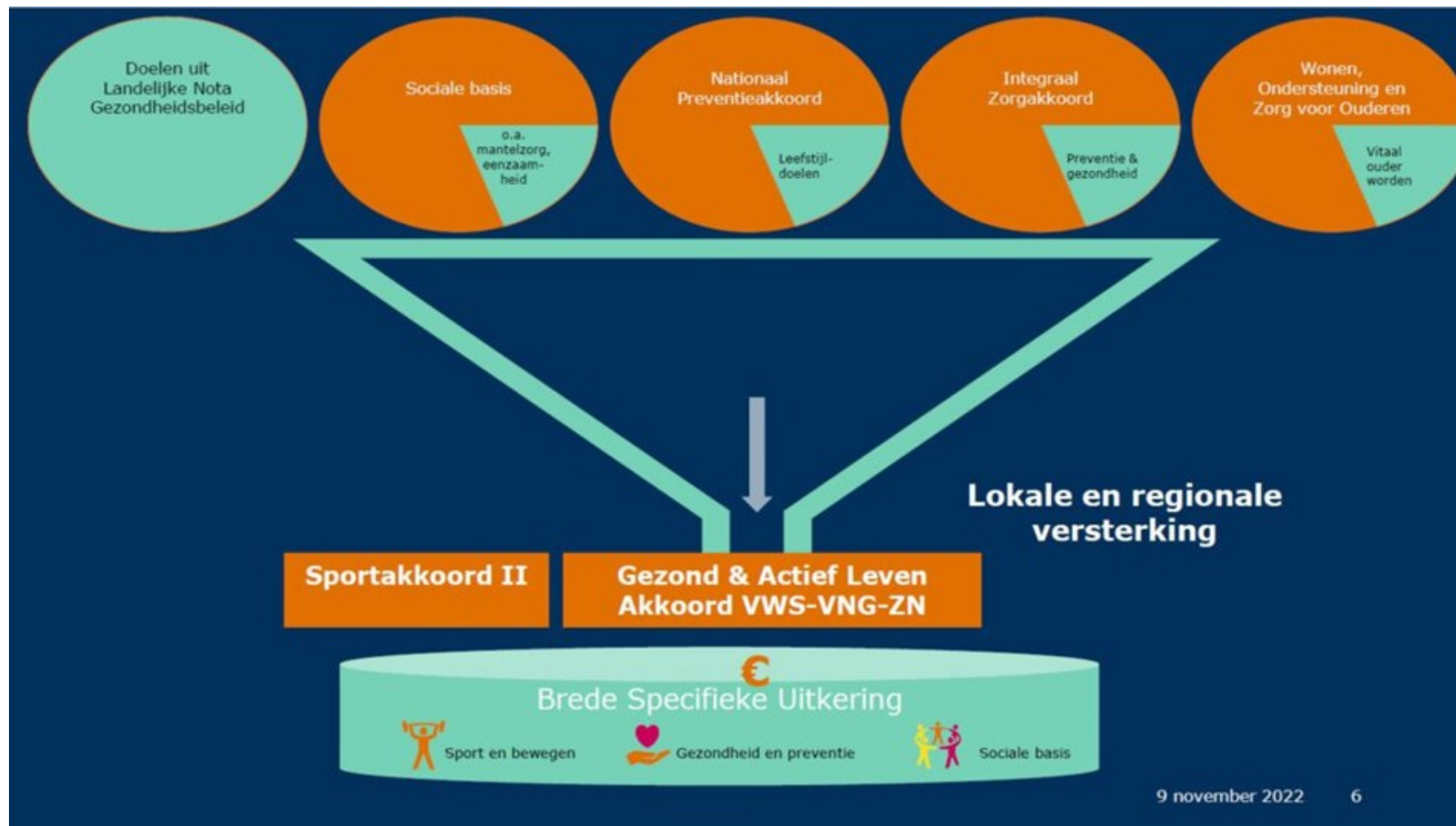
3. Ondersteunende onderdelen

- Versterking kennis- en adviesfunctie GGD
- Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

GALA in relatie tot IZA

Het GALA raakt direct aan het Integraal Zorgakkoord (IZA), waarvoor VWS en 13 partijen uit de zorg in september 2022 een landelijk akkoord hebben gesloten. Het IZA heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. In het IZA zijn afspraken opgenomen ten aanzien van regionale samenwerking, een regionale preventie infrastructuur en de inrichting van effectieve ketenaanpakken over de domeinen (Zvw, Wpg, Wmo en Jeugdwet) heen. Deze afspraken zijn verder uitgewerkt in het GALA. Deze afspraken zijn zowel op gemeenten als zorgverzekeraars van toepassing en vormen de basis voor de regionale samenwerking. Gemeenten en zorgverzekeraars maken hier regionale afspraken over.

Grafische weergave verhouding GALA en diverse akkoorden

Integraal plan van aanpak

Alle gemeenten konden een aanvraag indienen voor de brede SPUK (regeling Specifieke Uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026). Gemeente Maasdriel heeft voor alle onderdelen een aanvraag ingediend. Een voorwaarde voor het ontvangen van de middelen vanaf 2024 is dat de gemeente een integraal plan van aanpak brede SPUK opstelt. De middelen voor 2023 zijn verstrekt zonder deze voorwaarde. Het integraal plan van aanpak gaat dan ook over de inzet vanaf 2024 tot en met 2026. Het integraal plan van aanpak heeft een preventieve werking op verscheidene thema's, zoals veiligheid, huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit plan beperkt zich echter tot de thema's die door de Rijksoverheid onder de SPUK zijn toebedeeld. Bovendien is het integraal plan van aanpak een uitvoeringsplan, waarvan de acties dienend zijn aan de beleidsdoelen die in de diverse beleidsnota's zijn opgesteld op thema's als gezondheid, welzijn en het onderwijs.

De gemeente Maasdriel is samen met de gemeente Zaltbommel, vanuit de samenwerking in de Bommelerwaard, aan de slag gegaan met het vormgeven van het integraal plan van aanpak. De gemeenten Maasdriel en Zaltbommel werken al veel samen en trekken vanwege de gezamenlijkheid en verbondenheid samen op in dit proces. Er worden twee plannen ingediend, waarin de gezamenlijkheid centraal staat maar er ook oog is voor lokale nuances en uitwerkingen.

Proces opstellen integraal plan van aanpak

Binnen de gemeente Maasdriel zijn we met behulp van een werk-, klankbord- en stuurgroep aan de slag gegaan met het opstellen van het integraal plan van aanpak. De werkgroep bestaat uit betrokken beleidsmedewerkers op het gebied van onder andere sport, gezondheid, welzijn, WMO en jeugd, vanuit de gemeente Zaltbommel en Maasdriel. In de werkgroepen werd er gesproken over de inzet op de diverse thema's van het GALA. De klankbordgroep bestaat uit de belangrijkste uitvoeringsorganisaties,

zoals vrijwilligersorganisaties die activiteiten organiseren voor zowel jongeren als ouderen, maar ook buurtsportcoaches, adviesraden en dergelijke. Concrete partijen hierbinnen zijn onder andere Welzijn Bommelerwaard, Stichting Kompas Bommelerwaard, Bibliotheek Rivierenland, de KBO, de GGD, Iriszorg en Buurtzorg Jong. Deze klankbordgroep is twee keer bij elkaar gekomen. De eerste keer om ideeën op te halen, de tweede sessie konden ze feedback geven op het concept integraal plan van aanpak. De partijen die niet aanwezig konden zijn kregen de stukken toegestuurd zodat zij ook input en feedback konden geven. De input vanuit de werkgroep en klankbordgroep is gebundeld in het integraal plan van aanpak.

Betrekken inwoners

Data afkomstig uit de Kindermonitor, Jongvolwassenen monitor, Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, Gezondheidsmonitor Jeugd en het regiobeeld Noordoost Brabant vormt de basis voor dit GALA plan. Deze data maken de behoeftes van de inwoners inzichtelijk en visualiseert op welke thema's en voor welke doelgroepen extra inzet vereist is. Via de klankbordgroep, waar ook de Cliëntenraad Sociaal Domein Bommelerwaard en de Participatieraad Maasdriel onderdeel van uit maken, zijn de GALA thema's afgelopen periode besproken en is input opgehaald.

Van huidige naar gewenste situatie (1 van 4)

De huidige situatie

Gezondheidscijfers van onze inwoners

De gemeente Maasdriel is een uitgestrekte gemeente met elf kernen. Het is hierdoor uitdagend om voorzieningen in alle kernen te onderhouden, ontwikkelen en bereikbaar te houden. We zien vanuit de Kindermonitor, Jongvolwassenen monitor, Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, Gezondheidsmonitor Jeugd, Corona Gezondheidsmonitor V&O en het regiobeeld Noordost-Brabant verscheidene aandachtspunten naar voren komen. De SPUK GALA biedt kansen om aanvullend hierop in te zetten, vanuit integraliteit. Per thema zal aandacht besteed worden aan de toebehorende data.

Huidig preventie- en gezondheidsbeleid

Positieve gezondheid als basis

We werken met het perspectief van Positieve Gezondheid. Gezond zijn is niet louter een staat van volledig fysiek en mentaal klachtenvrij zijn. Ook met klachten kunnen mensen zich gezond voelen. Jezelf gezond voelen hangt ook samen van het welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren. Vanuit het perspectief van Positieve Gezondheid hebben we aandacht voor wat iemand nog wel kan en belangrijk vindt. Daarnaast vraagt het perspectief van Positieve Gezondheid ook van professionals dat ze in hun contacten met cliënten breder kijken dan alleen vanuit hun eigen expertise. Het is belangrijk dat ze ook aandacht hebben voor andere factoren die de gezondheid positief kunnen beïnvloeden. We jagen dit gedachtegoed onder onze partners actief aan.

Een drietal documenten zijn een inhoudelijke basis voor de uitvoering van het GALA:

- Lokaal Sportakkoord;
- Lokaal preventieakkoord;
- Beleidsnota Samenleven.

Lokaal Sportakkoord 2020-2022

In 2021 heeft de gemeente Maasdriel samen met de gemeente Zaltbommel, in navolging op het Nationaal Sportakkoord, een lokaal sportakkoord afgesloten. Het lokaal sportakkoord is een vertaling van de zes landelijke ambities. Met dit sportakkoord hebben we gezamenlijk besloten vooral in te zetten op een breed sportaanbod, waarin iedereen meedoet en de jeugd vaardig kan (leren) bewegen. Wij gunnen alle inwoners van de Bommelerwaard een gelukkig en gezond leven. Sport en bewegen speelt hierin een belangrijke rol. Iedereen moet de mogelijkheid hebben om te kunnen sporten en bewegen.

De partners die zich committeren aan het lokaal sportakkoord, dragen op hun manier bij aan de uitvoering ervan. De één doet dat met de uitvoering van een activiteit, de ander door mee te denken in het proces. Alle bijdragen, groot en klein, in de vorm van persoonlijke inzet, beschikbaar stellen van faciliteiten, advies, materialen en middelen zijn welkom. Wat we doen is niet allemaal nieuw, maar door de manier waarop we het uitvoeren geven we sport en bewegen een impuls in de Bommelerwaard. Centraal hierbij staat dat sport toegankelijk moet zijn voor iedereen, positieve gezondheid en het stimuleren van het bewegen van kinderen (deelthema's 1 en 2). Hiervoor zijn vitale en toekomstbestendige sportaanbieders, een beweegvriendelijke openbare ruimte en duurzame verenigingen nodig. Om iedereen met plezier te laten sporten staat een gedragen norm voor een positieve sportcultuur centraal (deelthema's 3 t/m 5).

Van huidige naar gewenste situatie (2 van 4)

Herijking sportakkoord

Het lokaal sportakkoord is in 2023 herijkt, voortbordurend op bovenstaande ambities. Ook is er in de herijking ingegaan op drie nieuwe ambities, namelijk het fundament op orde, vergroten bereik en meer (zichtbare) betekenis. Op vrijdag 1 september 2023 organiseerden we een sportcafé, waar we ons richten op het bespreken van nieuwe ideeën. Met de samenwerking van verschillende verenigingen streven we ernaar om deze nieuwe ideeën de komende drie jaar te realiseren. De uitgangspunten die aansluiten bij het GALA zijn opgenomen bij de uitwerkingen van de doelen en resultaten van het integraal plan van aanpak.

Preventieakkoord

De Bommelerwaard heeft in 2021 een Lokaal Preventieakkoord opgesteld. Hierbij ligt de nadruk vooral op de doelgroep kinderen en jeugdigen van 0 tot 18 jaar. Het integraal plan van aanpak biedt de mogelijkheid om de thema's uit het Preventieakkoord breder aan te vliegen dan enkel de jeugd. Het biedt ons de kans om ook voor de doelgroepen volwassenen en ouderen stevige ambities neer te zetten. We richten ons op een gezond Bommelerwaard waar:

- Kinderen een goede start maken en daar hun leven lang profijt van hebben;
- Volwassenen fit en actief zijn en alle uitdagingen positief aangaan;
- Ouderen veel gezonde levensjaren hebben en zo lang mogelijk meedoen in de samenleving;
- Ook kwetsbare mensen een betekenisvol leven kunnen leiden in een omgeving die dit stimuleert;
- Inwoners zo gelukkig en gezond mogelijk zijn.

Om deze ambities te realiseren werken we samen met onze maatschappelijke partners, die zich hebben gecommitteerd aan het Preventieakkoord. Gezien de link met het preventieakkoord is besloten het preventieakkoord op te laten gaan in het integraal plan van aanpak. De acties uit het preventieakkoord zijn opgenomen onder de betreffende thema's.

Beleidsnota Samenleven

Vanuit de beleidsnota Samenleven zetten we vanuit de gemeente Maasdriel in op sociale kwaliteit. Met sociale kwaliteit bedoelen we de mate waarin mensen kunnen meedoen in sociale relaties op een manier waarop zij zichzelf kunnen ontwikkelen. Wanneer mensen meer gebruik kunnen maken van hun goede eigenschappen, kunnen zij ook een grotere bijdrage leveren aan het geheel. Zo kan hun sociaal netwerk groeien en kunnen ze meer meedoen in hun buurt of dorp. Sociale kwaliteit ontstaat wanneer is voldaan aan vier voorwaarden:

- Sociaaleconomische zekerheid (genoeg geld om te kunnen leven);
- Sociale inclusie (kunnen meedoen in de samenleving);
- Sociale cohesie (samenhang in buurt of dorp);
- Sociale empowerment (de invloed die je hebt op je eigen levensomstandigheden).

Wij vinden het belangrijk dat inwoners zelf regie hebben en houden over hun eigen leven. Dit is de basis van positieve gezondheid. De toenemende vraag en de beperkte financiële middelen vragen om het maken van keuzes. Dit betekent dat gedaan wordt wat nodig is en dat geïnvesteerd wordt op preventie. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de kracht van de samenleving. Door te richten op integrale ondersteuning wil de gemeente Maasdriel het verschil maken.

Van huidige naar gewenste situatie (3 van 4)

De gewenste situatie

Als gewenste situatie sluiten we als gemeente Maasdriel aan bij het hoofddoel van het GALA: een gezonde generatie in 2040, mede door:

- Het terugdringen van gezondheidsachterstanden;
- Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten;
- Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis;
- Een gezonde leefstijl de makkelijkste keus te maken;
- Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid;
- In te zetten op vitaal ouder worden;
- Domein overstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur.

Het gewenste toekomstbeeld

De gemeente Maasdriel is in 2040 een gemeente met een prettige sociale omgeving en levendigheid. De gemeente is in balans en de neergaande lijn met betrekking tot de eerder benoemde gezondheidsachterstanden is omgebogen in een opwaartse beweging. Dit doen we door groeiende aandacht voor preventieve strategieën voor sociale dienstverlening en gezondheidszorg, in samenhang met onder andere leefomgeving, inclusie, onderwijs, schulden en andere sociaalmaatschappelijke factoren. Door het verbreden en versterken van de sociale basis is de sociale cohesie binnen de gemeente krachtiger geworden. In 2040 nodigt de leefomgeving uit om te bewegen, te sporten en te ontmoeten en draagt daarmee bij aan de gezondheid van inwoners. Mensen voelen zich thuis en kijken naar elkaar om.

Uitgangspunten integraal plan van aanpak

De uitgangspunten voor het integraal plan van aanpak zijn als volgt:

- We bouwen voort op wat er al is en goed werkt;
- We verbinden het bestaande (verder) aan elkaar;
- We innoveren waar dat past en dienend is;
- We willen met de SPUK GALA een impuls geven waar inwoners daadwerkelijk iets van merken;
- We zoeken een realistische balans tussen een hoog ambitieniveau en haalbaarheid;
- We richten ons op de inwoners die een verhoogd risico lopen op gezondheidsachterstanden;
- Integraliteit dient verweven te worden in de manier van werken binnen de gemeente, ook tussen het ruimtelijk en sociaal domein.

Ambities van het integraal plan van aanpak

Versterken
sociale basis

Ambitie:

De inwoners van Maasdriel vinden steun bij elkaar waar dat kan en bij maatschappelijke instanties als dat nodig is.

Terugdringen
gezondheids-
achterstanden

Ambitie:

We zetten erop in dat al onze inwoners gelijke kansen hebben op een goede gezondheid, zowel mentaal als fysiek.

Leefomgeving

Ambitie:

We willen een gezonde leefomgeving en leefstijl voor alle inwoners van gemeente Maasdriel. In een gezonde leefomgeving zijn voldoende mogelijkheden om te bewegen, sporten en spelen en elkaar te ontmoeten. Er zijn ook voldoende koele plekken, gezonde voeding, schone lucht, groen en stilte.

Leefstijl en
preventie

Ambitie:

We zetten in op een positieve trend op de diverse thema's die vallen onder leefstijl en preventie, waaronder gewicht, sport en bewegen, alcoholgebruik, valrisico en een kansrijke start voor ieder kind.

Veerkracht

Ambitie:

Onze inwoners voelen zich mentaal gezond en gelukkig. We beogen een positieve trend te veroorzaken op het thema veerkracht

Doelen en aanpak voor 2024 tot en met 2026 (1 van 2)

Vanuit het GALA hebben we ervoor gekozen om de thema's op een meer abstract niveau in te delen, deels aansluitend bij de thema's en doelstellingen van het Preventieakkoord, namelijk Alcohol, Veerkracht en Gezond Gewicht. We omarmen de hierin gedeelde ambities en vullen dit aan met concrete doelen. De thema's zijn als volgt onderverdeeld:

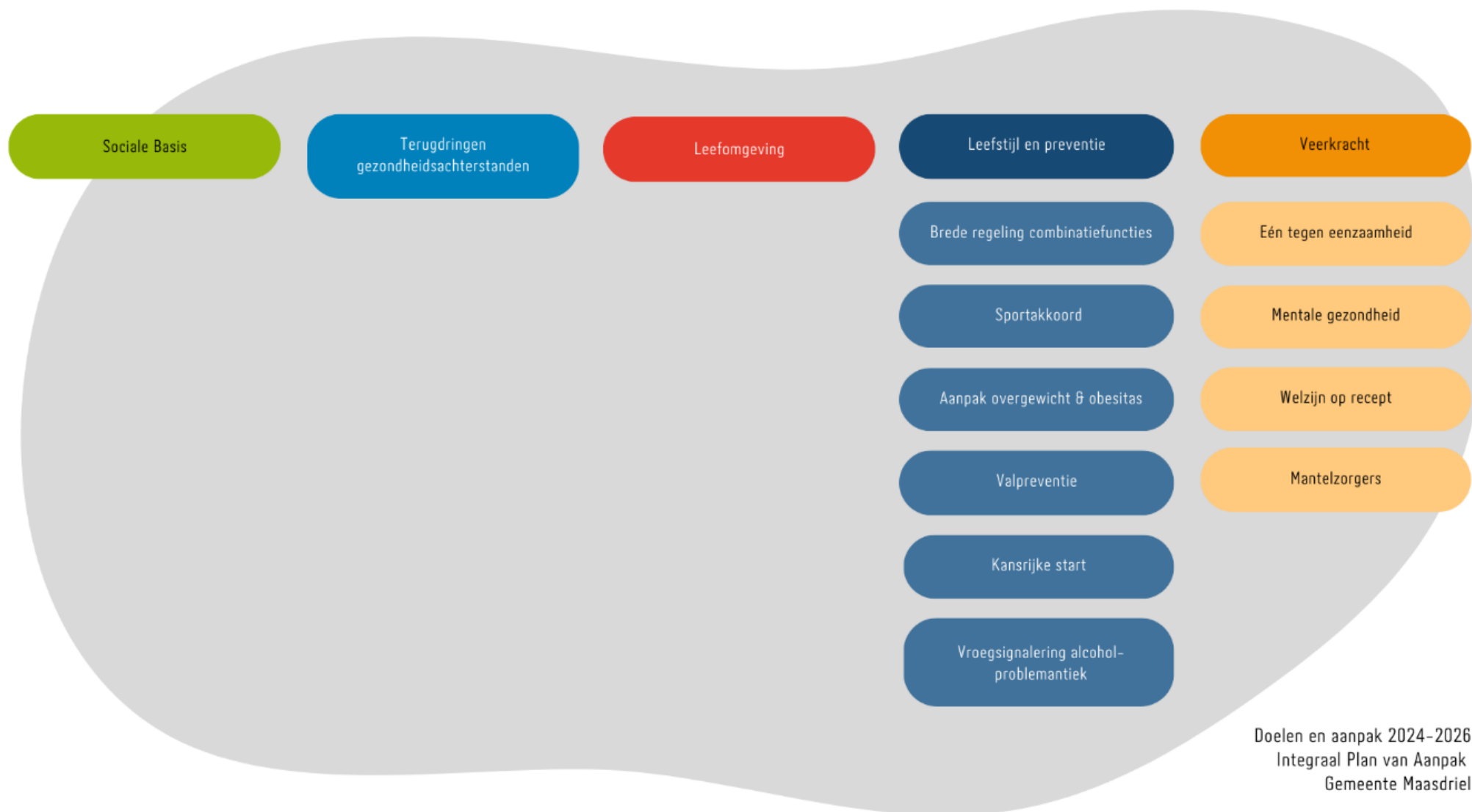
1. Sociale basis
2. Terugdringen gezondheidsachterstanden
3. Leefomgeving
4. Leefstijl en preventie
5. Veerkracht.

Op de volgende bladzijde is de indeling schematisch weergegeven.

Per thema zijn de volgende onderdelen uitgewerkt:

- Waar staan we?, waarbij we een opsomming bieden van de data gerelateerd aan het betreffende thema
- Wat doen we al?; een opsomming van de huidige inzet om bij te dragen aan de doelstelling
- Subdoelen en acties; de doelen en acties waar we op inzetten vanuit het integraal plan van aanpak, aanvullend op wat we al doen.
- Samenwerkingspartners bij dit thema, waarbij we een beknopte opsomming geven van de partners die een rol spelen bij de uitvoering van de doelen en acties.

Indeling thema's

Indeling thema's

Thema's

Preventieakkoord:

- Welbevinden
- Middelengebruik
- Gezond gewicht

Extra thema's:

- Gezond ouder worden
- Versterken sociale basis
- Gezonde Start

Inhoudelijke thema's GALA:

- Lokaal Sportakkoord
- Brede Regeling Combinatiefunctie
- Terugdringen Gezondheidsachterstanden
- Kansrijke Start
- Mentale Gezondheid
- Aanpak overgewicht en obesitas
- Valpreventie
- Leefomgeving
- Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) & Vroeg signalering Alcoholproblematiek
- Versterken sociale basis
- Mantelzorg
- Eén tegen Eenzaamheid
- Welzijn op recept

Thema's Plan van Aanpak Brede SPUK:

- **Sociale basis:** versterken sociale basis
- **Terugdringen gezondheidsachterstanden:** terugdringen gezondheidsachterstanden
- **Leefomgeving:** leefomgeving
- **Leefstijl en preventie:** lokaal sportakkoord, BRC, aanpak overgewicht en obesitas, OKO, Kansrijke start, valpreventie
- **Veerkracht:** Eén tegen eenzaamheid, mentale gezondheid, welzijn op recept, mantelzorg

Versterken sociale basis (1 van 3)

Ambitie van de gemeente Maasdriel

De inwoners van de Bommelerwaard vinden steun bij elkaar waar dat kan en bij maatschappelijke instanties als dat nodig is.

Subdoelen integraal plan van aanpak

1. *De sociale basis is verder verstevigd*
2. *Het aanbod binnen de sociale basis is meer met elkaar verbonden*
3. *Er is een wijkgerichte aanpak ontwikkeld*
4. *Er is aandacht voor kwetsbare groepen en wat zij nodig hebben om goed mee te kunnen doen*

Beoogd resultaat vanuit het GALA

Gemeenten faciliteren een sterke lokale sociale basis met een sterke sociale samenhang en laagdrempelig toegankelijke voorzieningen waar mensen op elkaar kunnen terugvallen en meedoen in de samenleving. Dit doen zij met behulp van het opstellen van een beleidsvisie en het uitvoeren van maatregelen.

Versterken sociale basis (2 van 3)

Gezondheidscijfers van onze inwoners

- In de gemeente Maasdriel geeft 63% van de inwoners aan minstens één keer per week contact te hebben met burens of mensen in de straat, tegenover 58% in de regio Gelderland-Zuid (Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, 2022)
- Het percentage inwoners dat aangeeft lid te zijn van een sportvereniging is 25% tegenover 29% in de regio Gelderland-Zuid (Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, 2022).
- In de gemeente Maasdriel geeft 13% van de jongeren aan een lage sociale steun van vrienden te ervaren, tegenover 10% in de regio Gelderland-Zuid (Gezondheidsmonitor Jeugd, 2021)

Wat doen we globaal al?

- De Bommelerwaard kent diverse stakeholders die een rol spelen in de sociale basis, waaronder buurtsportcoaches, gezondheidsmakelaars, welzijnswerk en jongerenwerk.
- De Bommelerwaard is bezig met het door ontwikkelen van de sociale kaart. In deze sociale kaart zal al het aanbod binnen de sociale basis voor iedereen te vinden zijn.

Doelen en acties

De sociale basis is verder verstevigd

- Uitbreiding van de buurtsportcoaches (meer trainingspakken, minder kantoorpakken). Door de uitbreiding worden de buurtsportcoaches zichtbaarder binnen de sociale basis en kunnen zij verdere verbindingen leggen daarbinnen.
- Onderzoeken of een cultuurcoach ingezet kan worden. In de gemeente Maasdriel is op dit moment nog geen cultuurcoach actief en zijn er nog geen middelen beschikbaar om dit tot uitvoer te brengen. We willen onderzoeken hoe er met een cultuurcoach een boost gegeven kan worden om cultuur als middelen in te zetten binnen de sociale basis. Cultuur dient als middel voor onder andere bestrijding van eenzaamheid, mentale problematiek en een prettige leefomgeving.
- Herinrichten van het Welzijnswerk. Momenteel wordt verkend hoe het welzijnswerk in de gemeente Maasdriel door middel van een maatschappelijke aanbesteding doorontwikkeld kan worden. Het streven is om gezamenlijk los te komen van de jaarlijkse subsidieronde en te gaan werken aan een plan voor meerdere jaren. Met duidelijkheid over inspanningen en resultaten en een gezonde voedingsbodem voor samenwerking en vertrouwen. Om dit traject te begeleiden zoekt de gemeente een onafhankelijke adviseur die de betrokken partijen ondersteunt in het proces. Deze adviseur start in 2023. De jaren daarna worden gebruikt voor de herinrichting.
- Uitbreiden van de inzet van de GGD-gezondheidsmakelaars. Voor de uitvoering en organisatie van de verschillende GALA initiatieven is meer inzet van de gezondheidsmakelaars nodig.

Versterken sociale basis (3 van 3)

- Inzetten van de coördinator Sport en Preventie. De coördinator gaat samen met lokale partijen in gesprek over hoe we een veilig sportklimaat kunnen creëren en behouden. We willen onderzoeken hoe we de sociale veiligheid van openbare sport- en speelplekken kunnen vergroten. Hiervoor valt te denken aan meer verlichting, het verplicht stellen van een VOG, de aanwezigheid van jongerenwerkers, BOA's, politie en ouders die zorgen voor sociale controle. Daarnaast kun je denken aan gecombineerde sport-, recreatie- en speelplekken voor inwoners van alle leeftijden, waardoor sociale veiligheid geborgd wordt.
- Opzetten van een subsidieregeling 'Gezond idee doe er iets mee', waarbij initiatieven ingediend kunnen worden die aansluiten bij de doelen van het GALA. Hiermee laten we ruimte open om in te spelen op actualiteit, maar ook om inwoners en partners uit te nodigen hun eigen ideeën in te dienen.

2. *Het aanbod binnen de sociale basis is meer met elkaar verbonden*

- Aanstellen van een procesbegeleider gericht op samenwerking en integraal aanbod. Dit is gekoppeld aan de herinrichting van het welzijnswerk in de gemeente Maasdriel. Hierbinnen is expliciet aandacht voor de samenwerking tussen partijen in het veld en de verbinding tussen hun werkzaamheden.
- Inzetten coördinator sport en preventie. Het doel van de coördinator sport en preventie is om de integraliteit tussen de thema's van het GALA aan te jagen en verbindingen te leggen. Dit komt ten goede aan de sociale basis. De coördinator sport en preventie kijkt verder dan het welzijnswerk, maar heeft ook voor alle thema's binnen het GALA.

3. *Er is een wijkgerichte aanpak ontwikkeld*

- Opstellen beleidsvisie sociale basis. In navolging van het GALA stelt de gemeente Maasdriel in 2024 een beleidsvisie sociale basis op, waarbinnen aandacht is voor gebiedsgerichte inzet.
- Organiseren van opbouwwerk in de wijken. We hebben de ambitie om zorg en ondersteuning dichterbij te organiseren. Het is daarbij nodig richting wijken te bewegen. We verkennen hoe we opbouwwerk in de wijken kunnen verstevigen. Dit doen we samen met onze maatschappelijke partners.

4. *Er is aandacht voor kwetsbare groepen en wat zij nodig hebben om goed mee te kunnen doen*

- Verkennen behoeften voor doelgroepen om sport als middel in te zetten. Momenteel wordt specifiek verkend of het haalbaar en passend is hardlooplekken in te zetten voor mensen vanuit de Participatiewet, om in te zetten op vitaliteit in de breedte.
- Verbeteren van de communicatie. We brengen in kaart welke doelgroepen we op dit moment nog niet voldoende bereiken, om vervolgens te bepalen welke communicatie nodig is om deze doelgroepen beter te bereiken.
- Verkennen behoeften deelnemen Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Samenwerkingspartners bij dit thema:

GGD, Welzijn Bommelerwaard, buurtsportcoaches, cultuurcoach. Deze partners adviseren en voeren (een deel van) de acties uit.

Terugdringen gezondheidsachterstanden (1 van 4)

Ambitie van de gemeente Maasdriel

We zetten erop in dat al onze inwoners gelijke kansen hebben op een goede gezondheid, zowel mentaal als fysiek.

Subdoelen integraal plan van aanpak

- 1. Er is aandacht voor doelgroepen die extra hulp behoeven, op welke manier dan ook*
- 2. De drempels voor deelname aan sport en bewegen worden (verder) verlaagd*

Beoogd resultaat vanuit het GALA

Elke gemeente heeft een lokale aanpak voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden.

Terugdringen gezondheidsachterstanden (2 van 4)

Gezondheidscijfers van onze inwoners

- Er is meer financiële onzekerheid bij mensen. Door de coronacrisis groeide de groep Nederlanders met kans op problematische schulden. Daarbovenop zorgen de stijgende energieprijzen en de hoge inflatie dat de groep mensen die te maken krijgen met financiële problemen steeds groter wordt. Niet alleen mensen met een uitkering, maar ook werkenden kunnen hun rekeningen niet altijd meer betalen. Het aantal mensen dat moeite heeft met rondkomen is zowel in de regio als in Maasdriel toegenomen. En ook geeft 6% van de inwoners aan financiële problemen te hebben. In 2020 bedroeg dit percentage nog maar 2% (Corona Gezondheidsmonitor V&O, 2022).
- In de gemeente Maasdriel ligt de ervaren gezondheid aanzienlijk lager voor zowel 18+’ers als 65+’ers, dan landelijk gemiddeld (Regiobeeld Noordoost Brabant, 2023).
- Het aantal cliënten in de gehandicaptenzorg in de regio Noordoost-Brabant stijgt van 4.250 in 2023 naar 4.330 in 2040: een stijging van 1,9% (Regiobeeld Noordoost-Brabant, 2023).
- Het percentage inwoners dat laaggeletterd is ligt in de gemeente Maasdriel boven het landelijk gemiddelde (Corona Gezondheidsmonitor V&O, 2022). Laaggeletterdheid is een term voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. In deze bredere definitie van laaggeletterdheid zijn er in de gemeente Maasdriel 5.163 laaggeletterden (3.920 inwoners van 16-65 jaar en 1.243 inwoners van 65 jaar of ouder). Het gaat om een grote groep mensen die woordelijke en cijfermatige informatie niet altijd begrijpt. Als je alleen kijkt naar taalvaardigheden is circa 13% van de beroepsbevolking (16-65 jaar) laaggeletterd.

Wat doen we globaal al?

- Binnen de gemeente Maasdriel is er op diverse vlakken aandacht voor mensen met geldzorgen, een lichamelijk of mentale uitdaging. Zo zijn er diverse regelingen voor mensen met een kleine beurs, waaronder de Maatschappelijke Participatieregeling van de gemeente en Stichting Leergeld.
- Op de website ‘Bommelerwaardbeweegt.nl’ is de mogelijkheid om aan te geven dat je onder bewindvoering staat. De deelnemers kunnen zich alsnog inschrijven en kunnen hierdoor onder de betaalde inschrijving uitkomen.
- Daarnaast is er aandacht voor uniek sporten en wordt er ingezet op laagdrempelige ondersteuning. Hier speelt ook het Sportakkoord op in met als speerpunt dat alle inwoners binnen de Bommelerwaard actief zijn en een gezonde leefstijl hanteren.

Terugdringen gezondheidsachterstanden (3 van 4)

Doelen en acties

1. Er is aandacht voor doelgroepen die extra hulp behoeven, op welke manier dan ook.

- Bewegen naar een wijkgerichte aanpak, zodat duidelijk wordt waar kwetsbare doelgroepen zich bevinden en waar extra inzet nodig is. Dit pakken we vervolgens met de buurtsportcoaches op.
- Organiseren meer inclusief sportaanbod door activiteiten en sportaanbod te organiseren voor kinderen met een motorische achterstand en mensen met een beperking.
- Inzet plegen op nieuwkomers. We verkennen de behoeften van deze doelgroep om vervolgens passend aanbod aan te bieden, bijvoorbeeld het aanbieden van fietslessen en ondersteuning om te gaan sporten.
- Up-to-date houden van het aanbod op het platform Uniek Sporten. Uniek Sporten helpt bij het zoeken naar een gepaste sportaanbieder in de buurt voor mensen met een handicap.
- Stimuleren dat verenigingen met elkaar in gesprek gaan over de (bestaande) G-teams binnen de Bommelerwaard, zodat zij het sportaanbod voor de G-teams beter op elkaar kunnen afstemmen
- Organiseren van sportdagen voor mensen met een beperking. Nu wordt dit alleen voor kinderen gedaan, maar de wens is dit uit te breiden. We verkennen de behoeften die en zetten vervolgens stappen naar implementatie.

- Plaatsen van zonnebranddispensers. We faciliteren zonnebrand voor iedereen door middel van het plaatsen van zonnebranddispensers. Op deze manier krijgen ook mensen met een kleine beurs toegang tot kwalitatief goede zonnebrandcrème, waardoor de kans op huidkanker verminderd.

2. De drempels voor deelname aan sport en bewegen worden (verder) verlaagd

- Verkennen of het haalbaar en passend is om een sport- en leefstijlloket op te zetten. Dit is een loket waaraan uitvoering gegeven wordt door de buurtsportcoaches van Welzijn Bommelerwaard. Hier kunnen 'beweegvragen' vanuit sportverenigingen, welzijnsorganisaties, scholen en inwoners gesteld worden, en clubondersteuning geboden worden. In de toekomst willen we hierbij ook de verbinding met diëtisten verstevigen.
- Verkennen of het haalbaar en passend is een GLI light traject op te zetten. In de Bommelerwaard is een tekort aan getrainde GLI coaches. Daarnaast ontvangen we signalen dat de GLI intensief is voor deelnemers. Ook is GLI niet passend is voor iedereen, zoals mensen met een licht verstandelijke beperking of taalachterstand. We verkennen of we de kracht van de GLI aan kunnen bieden in een traject dat laagdrempeliger toegankelijk is.

Terugdringen gezondheidsachterstanden (4 van 4)

- Verkennen opties om sport en bewegen nog toegankelijker te maken voor mensen met geldzorgen of financiële problemen. Dit doen we samen met de buurtsportcoaches.
- De gemeente Maasdriel is voornemens zich op korte termijn aan te sluiten bij Uniek Sporten. Uniek Sporten helpt bij het zoeken naar een gepaste sportaanbieder in de buurt voor mensen met een handicap.

Samenwerkingspartners bij dit thema

- Uniek Sporten
- G-teams Bommelerwaard

Deze partners adviseren en voeren (een deel van) de acties uit.

Ambitie van de gemeente Maasdriel

We willen een gezonde leefomgeving en leefstijl voor alle inwoners van gemeente Maasdriel. In een gezonde leefomgeving zijn voldoende mogelijkheden om te bewegen, sporten en spelen en elkaar te ontmoeten. Er zijn ook voldoende koele plekken, gezonde voeding, schone lucht, groen en stilte.

Subdoelen integraal plan van aanpak

1. *Binnen de leefomgeving zijn voorzieningen binnen de sociale basis toegankelijk*
2. *De fysieke leefomgeving nodigt uit tot bewegen en ontmoeting*
3. *Het Lokaal Hitteplan is integraal versterkt*
4. *Gebouwen waar kwetsbare inwoners komen zijn hittebestendig*

Beoogde resultaten vanuit het GALA

1. *Bij besluitvorming over de fysieke leefomgeving (zoals in omgevingsplannen) wordt gezondheidskennis toegepast. Die kennis gaat over gezondheidsbevordering (bijv. uitnodigen tot bewegen en ontmoeten) én over gezondheidsbescherming (bijv. bescherming geluid- en luchtkwaliteit).*
2. *VWS en gemeenten zetten in op meer kennis en maatregelen om (kwetsbare) mensen zo goed mogelijk te beschermen tegen hitte, allergieën, infectieziekten en uv-straling.*

Gezondheidscijfers van onze inwoners

- In de gemeente Maasdriel zijn openhaarden/ gashaarden (18%) landbouw- en veeteelt (17%), vliegverkeer (9%) en BBQ en terrashaarden (13%) de grootste factoren voor geuroverlast. Deze percentages liggen hoger dan in de regio, behalve bij de overlast van BBQ's en terrashaarden.
- 53% van de ouders mist geen voorzieningen in de buurt (Kindermonitor 2021). In de regio betreft dit percentage 57%. Ouders missen in de buurt vooral contact van hun kind met andere kinderen (15%), activiteiten in de buurt voor hun kind (15%) en veilige speelplekken (13%).
- Water (24%), verkeer (24%), te weinig oversteekmogelijkheden (21%), geen aantrekkelijke groene plekken (16%), afval op straat (12%) en te weinig beschutte plekken (11%) zijn belemmeringen voor buitenspelen. Deze percentages zijn hoger ten opzichte van de regio (Kindermonitor 2021).

Wat doen we globaal al?

De gemeente Maasdriel is een dementievriendelijke gemeente, waarbij participatie van mensen met dementie in de samenleving wordt gestimuleerd. Zo ook in de fysieke leefomgeving.

In de Bommelerwaard is sinds 2022 een lokaal Hitteplan. Hierin staan afspraken beschreven voor als het Nationaal Hitteplan wordt geactiveerd. De afspraken die zijn gemaakt hebben als hoofddoel gezondheidseffecten door hitte te voorkomen (preventie).

Doelen en acties

1. Binnen de leefomgeving zijn voorzieningen binnen de sociale basis toegankelijk

- Ontwikkelen van een 'campus' in het centrum van Kerkdriel. Er zal een campus gecreëerd worden tussen het gemeentekantoor, de bibliotheek, gezondheidscentrum, museum en zorginstelling voor ouderen. Daardoor worden deze voorzieningen centraler georganiseerd, met een kleine afstand tussen hen in. Dat maakt de voorzieningen niet alleen fysiek toegankelijker, maar zorgt ook voor meer zichtbaarheid.
- Inventariseren van de leefbaarheid in de kleine kernen van de gemeente Maasdriel. We brengen in kaart welke voorzieningen daar nu gemist worden, om vervolgens in kaart te brengen welke stappen gezet dienen te worden.

2. De fysieke leefomgeving nodigt uit tot bewegen en ontmoeting

- Aanleggen QR fit routes. Deze routes kunnen wandelend of rennend worden afgelegd. Langs de routes worden QR-codes geplaatst. Na het scannen van de code ontvangt de gebruiker een conditionele of spierversterkende oefening waarvan de moeilijkheid is aan te passen naar het eigen niveau.
- Inzetten sportautomaten in wijken die een gezondheidsachterstand kennen. De Sportautomaat is een 'buitenberging' voor sport- en spelmaterialen. Hij is zo groot als een elektriciteitskast. Iedereen kan gebruik maken van de sportattributen in de kast! De sportattributen zijn geschikt voor iedereen. Pionnen, balletjes, badmintonrackets, kettlebells, dumbbells, hoepels, bokshandschoenen en nog meer. De Sportautomaat werkt met een app en is te gebruiken door iedereen. Als gebruiker reserveer je een tijdsblok. Met de app open je de Sportautomaat. Zo krijg je toegang tot een uitgebreide selectie sportattributen. Na het gebruik plaats je alles terug in de automaat.

- Aanleggen beweegpaden voor nul- tot zesjarigen. Buurtsportcoaches leggen in samenwerking met inwoners beweegpaden aan voor nul- tot zesjarigen
- Mee laten denken van buurtsportcoaches, jongerenwerk en de jongerenraad over de herinrichting van (inclusieve) speeltuinen in samenwerking met de gemeente en dorpsraden.

3. Het Lokaal Hitteplan is integraal verstevigd

Binnen het Lokaal Hitteplan wordt vooral gericht op de samenwerking met de lokale partners uit het sociaal domein. Hier liggen mogelijkheden om de samenwerking uit te breiden en te versterken, al dan niet met de focus op aanvullende kwetsbare doelgroepen

De GGD gaat hiervoor de volgende acties ondernemen:

- Update lijst met (beoogde) partners – selecteren sleutelpartners.
- Organiseren bijeenkomst met partners over samenwerking en uitvoering acties op het gebied van communicatie, voorlichting en ondersteuning kwetsbare groepen.
- Eventueel extra gesprek/sessie met zorgpartners waaronder de wijkverpleging en de thuiszorg over uitvoering van (extra) taken tijdens hete periodes.
- In kaart brengen kwetsbare woningen/wijken en afspraken maken over gerichte acties naar bewoners op deze locaties.

- Een plan ontwikkelen met de gemeente, regionale partners zoals de veiligheidsregio en het Rode Kruis en lokale partners voor extreme hitte.

4. Gebouwen waar kwetsbare inwoners komen zijn hittebestendig

Er zijn nog veel scholen, instellingen voor langdurige zorg (bijv. verpleeghuizen) en kinderopvang locaties die teveel opwarmen, waardoor (kwetsbare) bewoners en gebruikers mogelijk gevaar lopen. De GGD gaat deze locaties in kaart brengen om vervolgens met de organisaties die de locaties beheren in gesprek om maatregelen te nemen.

Samenwerkingspartners bij dit thema

- GGD. De GGD adviseert en voert een groot deel van de acties uit.
- Buurtsportcoaches en jongerenwerk

Leefstijl en preventie- sport en bewegen

Ambitie van de gemeente Maasdrivel

Een positieve trend veroorzaken op het thema Gezond Gewicht. Hierbij is het een speerpunt om ziekte op latere leeftijd te voorkómen of het ontstaan ervan uit te stellen. Daarnaast zetten we vanuit de Bommelerwaard in op het stimuleren van sporten en bewegen. Concrete doelen zijn:

- In 2040 willen we een toename zien bij jongeren met een gezond gewicht
- In 2040 is het percentage kinderen en jeugd wat voldoet aan de Nederlandse norm gezond bewegen met 15% gestegen
- In 2040 besteedt het merendeel aan scholen extra aandacht aan het Gezonde School thema voeding en/of bewegen en sport.
- In 2040 wordt de keuze voor gezonde voeding voor kinderen en jongeren makkelijker gemaakt, en de verleiding van ongezonde voeding wordt tegengegaan
- In 2040 is er een ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas

Subdoelen integraal plan van aanpak

1. Het aanbod op het gebied van sport en bewegen is verder verstevigd
2. De preventieve signalering is verder verstevigd
3. Er wordt verder ingezet op het informeren en enthousiasmeren van sportaanbieders
4. Er is meer aandacht voor gezonde voeding
5. Het aanbod is overzichtelijk weergegeven en meer aan elkaar verbonden

Beoogde resultaten vanuit het GALA

1. Zo veel mogelijk Nederlanders bereiken met het sport- en beweegaanbod, met als doel sporten en bewegen een vanzelfsprekend onderdeel uit te laten maken van het leven van iedere Nederlander.

2. Er is aandacht voor de specifieke behoeften van ouderen rond bewegen en dit wordt ondersteund met een passend beweegaanbod.

Sport en bewegen

Gezondheidscijfers van onze inwoners

- Meer dan de helft van de inwoners heeft overgewicht (Corona Gezondheidsmonitor V&O, 2022). Het percentage inwoners met ernstig overgewicht is toegenomen ten opzichte van 2020 en ligt boven het regio- en landelijk gemiddelde.
- Het aantal inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijn 2017 is afgenomen ten opzichte van 2020 (in Maasdriel voldoet in 2022 38% van de 18-plussers aan de beweegrichtlijn, tegenover 48% in de Regio Gelderland-Zuid).
- Het percentage inwoners dat aangesloten is bij een sportvereniging neemt af (Regiobeeld Noordoost-Brabant, 2023).
- In de gemeente Maasdriel sporten inwoners minder vaak wekelijks dan landelijk gemiddeld (Regiobeeld Noordoost-Brabant, 2023).

Ambitie: Een positieve trend veroorzaken op het thema Gezond Gewicht. Hierbij is het een speerpunt om ziekte op latere leeftijd te voorkómen of het ontstaan ervan uit te stellen. Daarnaast zetten we vanuit de Bommelerwaard in op het stimuleren van sporten en bewegen.

Wat doen we globaal al?

- Uitvoering van het sportakkoord II;
- Partners zoals de gezondheidsmakelaar en buurtsportcoaches van Spel&werken samen met sportverenigingen, GGD Gelderland-Zuid en diverse zorgprofessionals, maar ook met STMR (Sante), Voeding-Wijzer (Diëtist), Welzijn Bommelerwaard en het onderwijs.

- Er lopen verschillende projecten die nadrukkelijk voeding en een gezonde leefstijl meenemen, waaronder Gezonde School, Sportcafés en Sportief Groot Worden.
- Er is aandacht voor het inzichtelijk maken van het sportaanbod voor inwoners van alle leeftijdsgroepen, onder andere door de sociale kaart, op de website van bommelerwaardbeweegt.nl en het Sjors Sportief/Creatief boekje dat uitgedeeld wordt aan kinderen.

Doelen en acties

1. Het aanbod op het gebied van sport en bewegen is verder verstevigd

- De inzet van combinatiefunctionarissen (gezondheidsmakelaar en buurtsportcoaches) wordt verder gecontinueerd. Daarbij is inzet op de thema's van de integrale aanpak SPUK van belang. De buurtsportcoaches en gezondheidsmakelaars worden daardoor nog zichtbaarder binnen de gemeente. Tevens wil de gemeente Maasdriel onderzoeken of inzet van een cultuurcoach tot de mogelijkheden behoort. De cultuurcoach kan ondersteuning bieden aan de invulling van cultuureducatie op de basisscholen.
- Aanvullen van het huidige aanbod, onder andere door het opzetten van de ketenaanpak gezond gewicht, meer activiteiten voor de doelgroep van 0 tot 4 jaar, uitbreiden van de fietslessen voor kinderen en uitbreiden van kennismakingslessen voor kinderen.
 - Leveren van een bijdrage aan verenigingen wanneer zij net opgestart zijn als vereniging, of wanneer zij extra materiaal nodig hebben voor een activiteit. Denk hierbij aan 'probeermateriaal', bijvoorbeeld leenhockeysticks of rolschaatsen. Op deze manier stimuleren we dat meer mensen kunnen deelnemen aan activiteiten bij de verenigingen. Daarnaast zetten de buurtsportcoaches meer in op verenigingsondersteuning.

- Inzetten coördinator sport en preventie. Deze persoon legt verbindingen tussen de diverse thema's uit het GALA. Hiermee wordt sport meer ingezet als middel voor inwoners van alle leeftijdscategorieën, maar verstevigd de integraliteit de sociale basis. Ook op het gebied van sport en bewegen.
- Aansluiten bij bestaande projecten en activiteiten zoals de nationale sportweek, nationale buitenspeeldag en de week van respect.
- Opstarten ketenaanpak gezond gewicht. We gaan voor een nauwe samenwerking tussen professionals uit zowel het zorg- als sociaal domein. Eén centrale zorgverlener coördineert het begeleidingstraject en bouwt een vertrouwensband op met het kind en het gezin. Samen met andere professionals zetten zij zich in om niet alleen de gezondheid van het kind te verbeteren, maar ook de kwaliteit van leven op korte en lange termijn.
- Gezonde School thema's gericht op voeding, bewegen en sport Alle kinderen krijgen extra les over gezonde voeding en welke keuzes er zijn. Dit doen we door het lesprogramma Smaaklessen in te zetten op alle basisscholen. Op alle scholen wordt de Bloc-test ingezet om beter inzicht te krijgen in de motorische vaardigheden van leerlingen. Ook wordt gekeken naar de bewegingskwaliteiten van de kinderen, om zo het plezier in bewegen te vergroten.
- Afnemen van een vragenlijst bij leerlingen uit groep 3 t/m 8 zullen op het gebied van gezondheid en bewegen. In deze vragenlijst zal er gevraagd worden naar sportdeelname, fietsniveau en zwemdiploma's. Aan de hand van deze gegevens zullen de buurtsportcoaches fietslessen aanbieden en kinderen begeleiden naar een sportvereniging of zwemles.

*BLOC = Balans, Locomotor, Object en Control. Door gebruik te maken van de BLOC test krijgen basisscholen inzicht in de huidige vaardigheden en de potentie van leerlingen op het gebied van sport en bewegen.

2. De preventieve signalering is verder verstevigd

- Continueren jaarlijks BLOC*-testen bij de groepen 5 en 7. De test kijkt naar het beweegniveau van het kind en maakt het mogelijk om de ontwikkeling van leerlingen over de tijd te kunnen meten. Door de BLOC-testen jaarlijks uit te voeren kan achterhaald worden wat de specifieke behoefte van scholen is, waardoor meer vraaggerichte projecten opgestart kunnen worden waar kinderen aan kunnen deelnemen.

3. Er wordt verder ingezet op het informeren en enthousiasmeren van sportaanbieders

- Voortzetten van het Sportcafé. We willen de opkomst vergroten door te werken met thema's die relevant zijn voor de lokale partijen en waarbij er iets te brengen en halen valt voor hen. Dit door afwisselend een spreker uit te nodigen, informatieve avonden te houden of juist interactief aan de slag te gaan met elkaar over bepaalde thema's. Om verenigingen en inwoners meer te betrekken bij actualiteiten over sport versturen we na ieder Sportcafé een nieuwsbrief met daarin een terugkoppeling. Daarbij worden verenigingen ook actief benaderd om de sportcafés bij te wonen.
- Delen van sportsuccessen via de nieuwsbrief om de betekenis en waarde van sport aan te tonen en te laten zien wat het de inwoners binnen de Bommelerwaard op kan leveren.
- Organiseren van lezingen vanuit het Lokale Sportakkoord, bijvoorbeeld tijdens het Sportcafé, ter bewustwording en verbetering van de sociale veiligheid bij verenigingen en het behandelen van praktische vraagstukken zoals het aanvragen van een VOG.

4. Er is meer aandacht voor gezonde voeding

- Organiseren van de week van het groente en fruit op basisscholen
- Voortzetten van de gezondheidsmaand. Deze maand zit bomvol met leuke, educatieve en sportieve activiteiten voor jong en oud, gericht op gezondheid.

5. Het aanbod is overzichtelijk weergegeven en meer aan elkaar verbonden

- Inzetten coördinator sport die de integraliteit tussen de thema's binnen het GALA aanjaagt en borgt;
- Onderhouden website Bommelerwaardbeweegt.nl en zorgen dat hier voldoende aanbod op blijft.

Samenwerkingspartners bij dit thema

- GGD
- Welzijn Bommelerwaard

Deze partners adviseren en voeren (een deel van) de acties uit.

Leefstijl en preventie- alcohol

Ambitie van de gemeente Maasdriel

Een positieve trend veroorzaken op het gebruik van alcohol door de jeugd, en ouders voorlichten over wat het drinken van alcohol op jonge leeftijd kan veroorzaken.

Concrete doelen zijn:

- *In 2040 heeft slechts 20% (of minder) van de jongeren ooit alcohol gedronken vóór hun 18e verjaardag.*
- *In 2040 keurt hooguit 10% (of minder) van de ouders het alcoholgebruik van jongeren goed.*

Subdoelen integraal plan van aanpak

1. *De naleving wordt (verder) gemonitord*
2. *Voorlichting en informatie is dichtbij en laagdrempelig toegankelijk*
2. *De signalering is verstevigd*

Beoogde resultaten vanuit het GALA

1. *Er wordt actief ingezet op het voorkomen van het gebruik van alcohol, tabak en drugs door jongeren.*
2. *Er is netwerksamenwerking voor vroegsignalering alcoholproblematiek. Gemeenten zetten lokaal extra in op de verbinding tussen sport & bewegen, cultuur, gezondheid & preventie en de sociale basis.*

Alcohol

Beoogde resultaten vanuit het GALA:

1. Er wordt actief ingezet op het voorkomen van het gebruik van alcohol, tabak en drugs door jongeren.
2. Er is netwerksamenwerking voor vroegsignalering alcoholproblematiek. Gemeenten zetten lokaal extra in op de verbinding tussen sport & bewegen, cultuur, gezondheid & preventie en de sociale basis.

Gezondheidscijfers van onze inwoners

- In de gemeente Maasdriel ligt het percentage inwoners dat in zware vorm alcohol gebruikt in de regio hoger dan landelijk gemiddeld (Corona Gezondheidsmonitor V&O, 2022). Te veel volwassenen drinken overmatig. Dat is meer dan 14 glazen per week voor vrouwen en meer dan 21 glazen per week voor mannen.
- Jongeren beginnen gemiddeld met drinken als ze zo'n 13 jaar oud zijn en als ze regelmatig drinken, dan drinken ze ook veel (Corona Gezondheidsmonitor V&O, 2022).
- In Maasdriel zijn er minder inwoners die voldoen aan de alcoholrichtlijn dan landelijk gemiddeld (Regiobeeld Noordoost-Brabant, 2023).

Wat doen we globaal al?

- Alcoholmatiging is een speerpunt waar diverse partijen zich voor inzetten. Partners zoals Welzijn Bommelerwaard, Iriszorg, GGD Gelderland-Zuid en diverse zorgprofessionals zetten zich in om de jongeren te stimuleren geen, of pas op een latere leeftijd, alcohol te drinken. Deze programma's zijn ook uitgebreid voor (jong)volwassenen en ouderen.

- Alcohol Verkeer Cursus (AVC) traject: Jongeren die rijles hebben of net hun rijbewijs hebben gehaald wordt AVC aangeboden. Zij worden geworven via rijsscholen en sociale media. Jongeren hoeven na het volgen van de AVC-training geen legeskosten te betalen voor hun rijbewijs, als ze het certificaat van de AVC kunnen laten zien bij het aanvragen van hun rijbewijs. De training wordt verzorgd door Iriszorg. De gemeente vergoedt de leges.
- Theatervoorstelling (online) voor ouders en/of leerlingen: Er komen theatervoorstellingen voor ouders en leerlingen over het gebruik van alcohol en wat de gevolgen van alcoholgebruik zijn. Er worden meerdere online voorstellingen aangeboden, zodat zoveel mogelijk ouders kunnen aansluiten. Voor leerlingen van het VO-onderwijs komt er een theatervoorstelling op locatie.

Doelen en acties

1. De naleving wordt (verder) gemonitord

Dit gaan we doen door in 2024 een nalevingsonderzoek uit te voeren. De uitkomsten bieden inzicht waar extra inzet en aandacht voor het onderwerp noodzakelijk is.

2. Voorlichting en informatie is dichtbij en laagdrempelig toegankelijk

Dit gaan we doen door het huidige aanbod op het gebied van voorlichting dichtbij inwoners te organiseren, bijvoorbeeld in dorpshuizen. We verkennen hoe we aan kunnen sluiten bij bestaande vindplaatsen of groepen. We gaan jongeren die rijles hebben of net hun rijbewijs hebben gehaald een Alcohol Verkeer Cursus (AVC) aanbieden. Dit doen we door hen te werven via rij scholen en sociale media. Jongeren hoeven na het volgen van de AVC-training geen legeskosten te behalen voor hun rijbewijs, als ze het certificaat van de AVC kunnen laten zien bij het aanvragen van hun rijbewijs. De training wordt hierbij verzorgd door Iriszorg en de gemeente vergoedt de leges. Aanvullend op een wijkgerichte aanpak zetten we extra in op wijken die slechter scoren op het gebied van middelengebruik. In deze wijken/dorpen willen we op locatie ouderbijeenkomsten organiseren.

3. De signalering is verstevigd

Dit gaan we doen door deskundigheidsbevordering aan te bieden aan samenwerkingspartners en professionals in diverse settingen en domeinen. We verkennen voor welke partners dit meerwaarde heeft. We kijken hierbij naar integrale connecties, bijvoorbeeld de koppeling met kansrijke start en de partners die betrokken zijn bij de lokale coalitie. Ouders zijn een specifiek aandachtspunt, omdat de cultuurverandering bij hen begint.

Samenwerkingspartners bij dit thema

- IrisZorg. IrisZorg adviseert en voert een groot deel van de acties uit.

Leefstijl en preventie- valpreventie

Ambitie van de gemeente Maasdriel

Risico op vallen bij ouderen wordt vroegtijdig gesignaleerd in zowel het zorgdomein als gemeentelijk domein en wordt ondersteund door laagdrempelige toegang tot valpreventief aanbod dat aansluit bij de behoeften van de doelgroep.

Subdoelen integraal plan van aanpak

1. *Het valpreventief aanbod is versterkt*
2. *De signalering is versterkt*
3. *De voorlichting over valpreventie wordt uitgebreid*

Beoogde resultaten vanuit het GALA

1. *Per 2023 krijgen jaarlijks 14% van alle thuiswonende ouderen (65+) een risico-inschatting*
2. *3% van alle thuiswonende ouderen, waarbij verhoogd valrisico is vastgesteld, volgt een erkend valpreventief beweeginterventie*

Valpreventie

Gezondheidscijfers van onze inwoners

- De komende jaren neemt het aantal ouderen flink landelijk toe (beleidsnota Samenleven 2022). Het aantal mensen van 80 jaar of ouder zal in Nederland naar verwachting stijgen van ruim 800.000 in 2021 naar ongeveer 2 miljoen in 2050. De bevolking van 20 tot 65 jaar zal veel minder sterk groeien of zelfs krimpen. Het aantal inwoners met een verhoogd valrisico neemt hierdoor ook toe. Zo bezochten in 2021 105.000 ouderen van 65 jaar en ouder een spoedeisende hulp na een val en werd meer dan één op de drie ouderen na bezoek aan de spoedeisende hulp in het ziekenhuis opgenomen.

Wat doen we globaal al?

- Tijdens de gezondheidsmaand wordt aandacht besteed aan het thema valpreventie
- Sinds 2023 is de coalitie valpreventie in ontwikkeling mede door de inzet van de gezondheidsmakelaars van de GGD.

Doelen en acties

1. Het valpreventief aanbod is verstevigd

- We gaan een integrale aanpak valpreventie opzetten samen met lokale partners zoals fysiotherapeuten, welzijnswerk, huisartsen en de GGD. Hierin komen concrete doelen te staan, evenals projecten die we gaan uitvoeren zoals het opzetten van trainingen voor mensen die extra risico lopen om te vallen. De opdracht van de GGD wordt uitgebreid om hier invulling aan te geven.

- Dit gaan we doen door de inzet van Welzijn Bommelerwaard te verruimen voor huisbezoeken 75+ met extra aandacht voor valpreventie. Welzijn Bommelerwaard krijgt meer uren zodat het preventief huisbezoek 75+ uitgebreid kan worden. Het doel hiervan is om de behoefte aan ondersteuning tijdiger te signaleren. Dit sluit aan bij het thema mentale gezondheid, eenzaamheid maar ook valpreventie omdat de veiligheid van de thuissituatie besproken wordt.

3. De voorlichting over valpreventie wordt uitgebreid

- Lezingen te geven aan ouderen, niet alleen over de risico's maar hen ook tools aan te reiken om hiermee om te gaan
- Bekendheid geven aan samenwerkingspartners met betrekking tot het aanbod van laagdrempelige preventieve hulp en/of behandeling indien alcoholgebruik een rol speelt bijvoorbeeld.

Samenwerkingspartners bij dit thema

- GGD
- Welzijn Bommelerwaard
- Lokale professionals uit de zorg (fysiotherapeuten, huisartsen etc.)

Deze partners adviseren en voeren (een deel van) de acties uit.

Leefstijl en preventie- kansrijke start

Ambitie van de gemeente Maasdriel

Alle kinderen in de Bommelerwaard groeien gezond en veilig op (volgens de principes van positieve gezondheid), waarbij ouders zich voldoende toegerust voelen om met vertrouwen het ouderschap in te vullen. Wanneer er hier iets in ontbreekt wordt dit tijdig signaleerd en speelt het netwerk

Subdoelen integraal plan van aanpak

1. De samenwerking binnen de lokale coalitie is versterkt
2. De lokale coalitie is doorontwikkeld

Beoogd resultaat vanuit het GALA

Gemeenten integreren mentale gezondheid in hun bredere aanpak gezondheid/preventie, waardoor:

het voor alle inwoners van Nederland gebruikelijker is om te praten over hun mentale gezondheid. Onder meer door cultuur;
alle inwoners van Nederland beter weten waar ze binnen hun gemeenten laagdrempelige ondersteuning kunnen vinden;
alle inwoners van Nederland weten welke handvaten er zijn om met hun mentale gezondheid aan de slag te gaan.

Kansrijke start

Gezondheidscijfers van onze inwoners

- Het aantal ouders dat aangeeft het lastig te vinden om regels en grenzen te stellen, consequent te zijn, geduld te bewaren en op één lijn te zitten met de partner is toegenomen over de tijd (Kindermonitor, 2022).
- In 2021 geeft 16% van de ouders aan het afgelopen jaar behoefte gehad te hebben aan een deskundige, tegenover 10% in 2017 (Kindermonitor, 2022). Hierbij wordt een psycholoog of pedagogisch medewerker het vaakst genoemd als gewenste deskundige.

Wat doen we globaal al?

De lokale coalitie kansrijke start is in 2023 opgezet en heeft als doel om alle kinderen in de Bommelerwaard gezond op te laten groeien in een veilige omgeving en ouders voldoende toegerust te laten voelen om met vertrouwen het ouderschap in te vullen.

Doelen en acties

1. De samenwerking binnen de lokale coalitie is versterkt

- Informeren van zorgpartners over elkaars aanbod;
- Evaluatie van de samenwerking, door de ervaringen op te halen en eventueel aanvullende samenwerkingsafspraken met elkaar te maken;
- Actief samenwerken aan nieuwe projecten en interventies, zodat partijen elkaar beter leren kennen en elkaar zo makkelijker weten te vinden.

2. De lokale coalitie is doorontwikkeld

- Inzetten *Nu niet Zwanger*, waardoor we extra inzetten op de kwetsbare positie van (aanstaande) ouders door de juiste gesprekken met professionals te faciliteren.
- Opzetten Stevig Ouderschap, waarbij we erkennen dat het ouderschap een life changing event is. Nieuwe ouders worden ondersteund bij hun vragen, waardoor er ook meer vragen in beeld komen.
- Opstellen van een doorontwikkelplan: Binnen de coalitie wordt momenteel gewerkt aan het opstellen van een doorontwikkelplan.
 - Voor 2023: In het komende jaar ligt de focus op het in kaart brengen en verder versterken van bestaande interventies en trainingen.
 - Voor 2024 en daarna: In de jaren na 2023 wordt gestreefd naar het opbouwen van een stevige coalitie met onder andere MDO's, een klankbordgroep van (aanstaande) ouders en diverse werkgroepen. Goede onderlinge vindbaarheid en communicatie staat hierbij centraal.

Samenwerkingspartners bij dit thema

- GGD. De GGD adviseert en voert een groot deel van de acties uit.

Ambitie van de gemeente Maasdriel

Onze inwoners voelen zich mentaal gezond en gelukkig. We beogen een positieve trend te veroorzaken op het thema veerkracht. Concrete doelen zijn:

- In 2040 zien we een dalende trend in het aantal inwoners dat zich enigszins tot (zeer) sterk eenzaam voelt.*
- In 2040 willen we een positieve trend zien bij jongeren die weerbaar zijn.*
- In 2040 besteedt het merendeel aan scholen extra aandacht aan het Gezonde School thema welbevinden.*
- In 2040 zijn er in de Bommelerwaard minimaal vijf professionals die geschoold zijn tot veerkrachtcoach.*

Subdoelen integraal plan van aanpak

- 1. De signalering is verstevigd*
- 2. Het aanbod is verstevigd*

Beoogd resultaat vanuit het GALA

Elke gemeente heeft een lokale aanpak voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden.

Gezondheidscijfers van onze inwoners

- In 2022 hebben relatief meer mensen angst, depressie en suïcidegedachten of stress en voelen relatief meer mensen zich eenzaam dan in 2020 (Corona Gezondheidsmonitor V&O, 2022). Dat het slechter gaat met de mentale gezondheid geldt vooral voor jongvolwassenen (18-24 jaar).
- Er zijn steeds meer jongeren met een verminderde veerkracht (Preventieakkoord, Maasdriel, 2022). Opkomen voor jezelf is steeds moeilijker, groepsdruk of wat je in je sociale omgeving ziet maakt het steeds ingewikkelder om het juiste te doen. Jongeren kunnen minder goed hun eigen grenzen aangeven, de grenzen van anderen herkennen en met groepsdruk omgaan. Dit veroorzaakt veel stress en gevoel van schuld.
- De coronacrisis heeft iedereen in meer of mindere mate beïnvloed (Beleidsnota Samenleven, 2022). Uit veel onderzoek komt naar voren dat met name jongeren en alleenstaande ouderen het zwaar hadden. De coronacrisis heeft impact (gehad) op mentale gezondheid (eenzaamheid, somberheid, stress, angst), lichaamsbeweging, voeding, rookgedrag en alcohol- en drugsgebruik. De lange-termijn impact van corona is nog onduidelijk. Ook is onzeker welke impact corona de komende jaren op onze samenleving zal hebben.
- Eenzaamheid komt veel voor. In de gemeente voelt 46% van de inwoners zich enigszins tot (zeer) sterk eenzaam. Dat is ongeveer gelijk aan de regio (44%) en minder dan in Nederland (49%). Eenzaamheid verschilt niet veel naar leeftijd maar komt bij 18-34-jarigen en bij 65-plussers het vaakst voor. In vergelijking met 2020 is (zeer) sterke eenzaamheid gestegen (Corona Gezondheidsmonitor V&O, 2022).
- Het aantal mantelzorgers dat zich tamelijk zwaar, zeer zwaar of zwaar overbelast voelt is van 11% in 2020 toegenomen naar 17% in 2022 (Corona

Gezondheidsmonitor V&O, 2022). Dit is een extra aandachtspunt met de toenemende vergrijzing.

Wat doen we globaal al?

- We werken samen met Welzijn Bommelerwaard, Combinatiefunctionarissen, Scholenkoepel CPOB, Jongerenwerkers, Stichting Orizon en de GGD. De wens is dat ook de rest van het onderwijsveld in beide gemeenten zich hierbij aansluit.
- Opleiden van buurtsportcoaches tot weerbaarheidsprofessionals: Door de buurtsportcoaches op te leiden tot weerbaarheidsprofessionals, kunnen zij problemen signaleren en meteen aanpakken. Dit doen zij samen met de leerlingen of groep. Er is een voorkeur voor de 'Rots en Water' methode, maar hierin zal ook maatwerk nodig zijn.
- Gezonde School: thema Welbevinden. Door extra inzet op dit thema met interventies zoals 'Alles kidzzz' en 'De Vreedzame school' geven we hieraan aan impuls. Speerpunt hierbij is dat alle kinderen goed in hun vel zitten en kunnen genieten van de basisschooltijd.
- Veel verschillende organisaties uit welzijn, sport, cultuur, vrijwilligers, ondernemers hebben de doelstelling eenzaamheid te voorkomen en te bestrijden vanuit de gedachte dat iedereen iets kan doen om de eenzaamheid van een ander te doorbreken.
- De Gemeente Maasdriel voert het mantelzorgbeleid uit. Daarnaast geven we uitvoering aan de mantelzorgwaardering en bieden we mantelzorgondersteuning door middel van een mantelzorgvoucher, respijtzorg en de inzet van mantelzorgconsulenten die mantelzorgers een luisterend oor bieden en helpen bij eventuele vragen;

Doelen en acties

1. De signalering is verstevigd

- Opzetten van een signaalpunt Eenzaamheid. Hier kunnen mensen vertrouwelijk aangeven of zij vermoeden dat iemand eenzaam is óf als diegene zelf eenzaam is. Met inzet van het maatschappelijk veld, meestal de welzijnsorganisatie, wordt laagdrempelig contact gelegd om te kijken of er ondersteuning gewenst is. Er zal naast het opzetten van het signaalpunt verkend worden of aanvullende inzet vanuit het welzijnswerk nodig is om de signaleren op te pakken.
- Buurtsportcoaches opleiden tot weerbaarheidsprofessionals De buurtsportcoaches zien de meeste kinderen één keer per week. Door de buurtsportcoaches op te leiden tot weerbaarheidsprofessionals, kunnen zij problemen signaleren en meteen aanpakken. Dit doen zij samen met de leerlingen of groep.

2. Het aanbod is verstevigd

- Continueren van Rots- en Watertrainingen op basisscholen. Het doel van het programma is het bevorderen van een positieve ontwikkeling van sociale en emotionele competenties en het voorkomen en/of verminderen van problemen op het intrapersoonlijke domein (hoe zien leerlingen zichzelf) en het interpersoonlijke domein (hoe gaan leerlingen met elkaar om).
- Voortzetten van Join Us om jongeren en volwassenen die zin hebben in meer sociaal contact beter te bereiken en verbinden met activiteiten en een ontmoetingsplek

- Uitbreiden toekomstcoaching; De Toekomstcoach ondersteunt jongeren die dreigen vast te lopen in hun ontwikkeling. De Toekomstcoach maakt onderdeel uit van het jongerenwerk, werkt preventief en probeert zo vroeg mogelijk in beeld te zijn en zet in op het versterken van de eigen kracht van de jongere. Tijdens individuele gesprekken tussen de Toekomstcoach en de jongere worden de ontwikkelgebieden in kaart gebracht. Samen stellen zij een plan op om de belemmeringen op te lossen. De Toekomstcoach ondersteunt de jongere bij het behalen van de gestelde doelen. Er is veel vraag naar toekomstcoaching waar 16 tot 23 jarigen worden ondersteund bij het maken van een plan voor hun toekomst. Momenteel is er een wachtlijst. Voor 2023 wordt toegewerkt naar inzet van extra capaciteit zodat meer jongeren en jongvolwassenen toekomstcoaching kunnen ontvangen.
- Netwerk geriatrie Bommelerwaard. Dit netwerk loopt al en wordt voor een belangrijk deel getrokken voor de GGD-gezondheidsmakelaar. De uren die zij hiervoor hebben zullen uitgebreid worden om deze inzet te verstevigen.
- Verkennen van mogelijkheid Welzijn op Recept. We zetten een externe adviseur in om de benodigde stappen in kaart te brengen en de opzet van Welzijn op Recept te faciliteren. We monitoren wat dit aanvullend vraagt van Welzijn Bommelerwaard, bijvoorbeeld of zij meer inzet nodig hebben om meldingen op te pakken. Binnen Welzijn op Recept is specifiek aandacht voor sport en cultuur op recept, waarin de combinatiefunctionarissen een belangrijke rol spelen. Welzijn op recept is bij uitstek een middel voor kwetsbare doelgroepen, waarbij ook mensen die kampen met mentale problematiek, eenzaamheid of leefstijlproblemen.

- Op dit moment hebben we niet alle mantelzorgers in beeld. Door de beweging naar de wijken te maken en de samenwerking tussen partijen in de sociale basis te verstevigen hopen we meer zicht te krijgen op mantelzorgers. Als ze in beeld zijn kunnen we hen beter informeren over het aanbod en hen ondersteunen waar dat gewenst is.
- Gezonde School: thema Welbevinden We willen dat alle kinderen goed in hun vel zitten en kunnen genieten van de basisschooltijd. Door extra inzet op dit thema met interventies zoals 'Alles kidzzz' en 'De Vreedzame school' geven we hieraan een impuls.

Samenwerkingspartners bij dit thema

- Buurtzorg Jong
- GGD
- Welzijn Bommelerwaard
- Connect@Jeugd

Deze partners adviseren en voeren (een deel van) de acties uit.

Integraliteit tussen de thema's

Samenwerking (1 van 2)

Samenwerking binnen de Bommelerwaard

De gemeente Maasdriel en de gemeente Zaltbommel werken intensief samen. Zowel het sportakkoord als het preventieakkoord zijn in gezamenlijkheid opgesteld en worden in gezamenlijkheid uitgevoerd. Voor het integraal plan van aanpak is het merendeel van de uitvoering ook op het niveau van de Bommelerwaard. Deze samenwerking zal voortgezet worden in de daadwerkelijke uitvoering van het integraal plan van aanpak, evenals bij de monitoring en evaluatie.

Samenwerking met partners

Het doel is om te komen tot een zorg- en welzijnsbrede samenwerking die als stevig fundament onder het gehele gezondheidsbeleid ligt en die als basis kan dienen voor de lokale governance van zowel het GALA als de regionale samenwerking vanuit het IZA. Daarnaast hebben we diverse samenwerkingspartners in de gemeente die werken aan het preventief gezondheidsbeleid. Deze samenwerkingspartners vormen een onmisbare schakel in het realiseren van de gestelde doelen. De verdere invulling van de wijze van samenwerking geven we de komende periode vorm in overleg met partners.

Samenwerking in de regio

Als de Bommelerwaard vallen wij onder een andere IZA regio dan de regio waar onze GGD is georganiseerd. We hebben als GGD sub regio Rivierenland een opdracht bij de GGD neergelegd om 1) Data aan te leveren voor het lokale plan van aanpak GALA, 2) Te adviseren op regioplan en opgaven te prioriteren in het regioplan, 4) Te adviseren op de vijf ketenaanpakken genoemd in het GALA, 5) Betrokkenheid bij implementatie van het GALA, regioplan en ketenaanpakken na 2023. Het zal een uitdaging zijn voor onze gemeenten om samenhang aan te brengen in de plannen die voor de ketenaanpakken worden bedacht in de beide regio's waarmee we in de Bommelerwaard te maken hebben.

Samenwerking binnen de gemeente

Een integraal plan biedt ons de mogelijkheid om integraal samen te werken. Dat doen we niet alleen met lokale en regionale partners, maar ook binnen de gemeente.

Hierbij denken we aan:

- Een coördinator, die het plan op hoofdlijnen coördineert en monitort, ondersteunt door diverse ambtenaren die beleidsmatig met de verschillende thema's bezig zijn.
- Halfjaarbijeenkomsten voor de betrokken beleidsmedewerkers om de stand van zaken te monitoren en ervaringen uit te wisselen.
- Vormgeven van meer integrale interne processen rond subsidieverstrekking en inkooptrajecten.

Samenwerking (2 van 2)

Samenwerking met inwoners

We geven de samenwerking met inwoners als volgt vorm:

- We betrekken advies-, dorps- en cliëntraden bij het uitvoeren van het integraal plan van aanpak. Dit doen we door hen te bevragen, maar we werken ook vanuit de relatie dat de diverse raden hun signalen, zorgen en ideeën doorlopend kunnen delen met de gemeente.
- We betrekken de Jongerenraad bij de uitvoering en monitoring van het integraal plan van aanpak. We zoomen hierbij in op thema's die gekoppeld zijn aan het GALA en interessant zijn voor jongeren.
- We koppelen een wijkgerichte aanpak aan bestaande structuren, waaronder de dorpsraden. De dorpsraden komen frequent bij elkaar. Indien een wijkgerichte aanpak signalen over een betreffend dorp laten zien is het waardevol dit ook met de betreffende dorpsraad te bespreken. Hoe dit vorm krijgt wordt verder uitgewerkt. We sluiten daarnaast aan bij de laagdrempelige inlooplekken, zoals de adviespleinen, waar we het gesprek met inwoners kunnen voeren.

Monitoring en evaluatie

- We zetten in op goede monitoring en evaluatie. Dit is van belang voor het behouden van draagvlak voor ons beleid (evidence based werken), voor het leren en mogelijk bijsturen en ten behoeve van het vieren van grote en kleinere successen. We kiezen dan ook voor een combinatie van ‘tellen en vertellen’; we gebruiken zowel kwantitatieve data als ervaringsverhalen. Bij het evalueren hebben we aandacht voor meting van zowel proces- als effectdoelen.
- We zien hierin een aantal activiteiten voor onszelf weggelegd, die we in het definitieve plan doorvoeren in de integrale planning:
- Elk half jaar bespreken we de voortgang en uitvoering van het plan van aanpak met de betrokken beleidsmedewerkers. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij bestaande overlegstructuren, zoals die zijn opgezet voor het preventieakkoord. De uitkomsten delen we met partners.
- We organiseren jaarlijks een congres tijdens de gezondheidsmaand. Door hier een ophaalmoment in te integreren kunnen betrokken partners, zoals Welzijn Bommelerwaard, Iriszorg en Buurtzorg Jong, op de hoofddoelen geïnformeerd worden en vrijblijvend uitgenodigd worden om in gesprek te gaan over de bevindingen uit de monitoring. De uitkomsten van deze gesprekken kunnen we gebruiken om bij te sturen waar nodig;
- De uitkomsten en inzichten uit de lokale monitoring delen we ook via landelijke monitorings- en evaluatie-instrumenten. Hiermee dragen we bij aan landelijke en regionale kennisdeling.

Bijlage 1: Tabel synergie doelen en thema's

	Versterken sociale basis	Terugdringen gezondheids-achterstanden	Leefomgeving	Leefstijl en preventie	Veerkracht
Doelen Gezond en Actief Leven Akkoord					
Terugdringen gezondheidsachterstanden	✓	✓	✓	✓	✓
Een gezonde en fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	✓	✓	✓	✓	✓
Het versterken van (de verbinding) met de sociale basis	✓	✓	✓	✓	✓
Een gezonde leefstijl	✓	✓	✓	✓	✓
Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	✓	✓	✓	✓	✓
Vitaal ouder worden	✓			✓	✓
Domein overstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur				✓	
Doelen Hoofdpijnen Sportakkoord 2					
Inclusie en diversiteit in de sport vergroten	✓	✓		✓	
Sociaal veilige sport creëren	✓	✓			
Vitale sportaanbieders: vergroten van de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van het sportaanbod	✓			✓	✓
Vaardigheid in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere	✓	✓		✓	✓
Ruimte voor sport en bewegen: een toekomstbestendige sportinfrastructuur	✓			✓	✓
Maatschappelijke waarde van topsport optimaliseren				✓	
Doelen addendum BRC					
Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname)	✓	✓		✓	✓
Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is.	✓			✓	
Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede en schulden)	✓			✓	

Handtekening Wethouder – Plan van Aanpak

Handtekening:
